

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE

indiener(s): **Voor Winterswijk**
onderwerp: **Coulissenlandschap als drager van natuur en toekomst**
zaaknummer:

De gemeenteraad van Winterswijk, in openbare vergadering bijeen op donderdag 29 januari 2026,

constaterende dat:

- uit natuurdoelanalyses (NDA's) blijkt dat de natuurkwaliteit in meerdere Natura 2000-gebieden onder druk staat;
- maatregelen binnen Natura 2000 noodzakelijk zijn, maar in een aantal gevallen onvoldoende blijken om natuurdoelen te realiseren;
- circa 85% van de stikstofdepositie in Winterswijk van buiten het gebied afkomstig is;
- het Winterswijkse coulissenlandschap grotendeels buiten Natura 2000 ligt en wordt gedragen door actief agrarisch gebruik en beheer;
- het aantal agrarische bedrijven de afgelopen decennia sterk is afgenomen en verdere afname dreigt, waardoor een kritische ondergrens voor landschapsbeheer in zicht komt;
- het gebiedsplan Winterswijk 0.1 het belang van de agrarische sector als drager en beheerder van het coulissenlandschap expliciet erkent;
- de Wet natuurbescherming voorschrijft dat maatregelen in gebiedsplannen worden getoetst op doeltreffendheid, doelmatigheid, sociaal-economische effecten en regionale en lokale bijzonderheden;

overwegende dat:

- aanvullende maatregelen buiten Natura 2000 logisch kunnen zijn, zoals hydrologisch herstel, buffering en landschapsversterking;
- een goed beheerd coulissenlandschap kan bijdragen aan natuurdoelen door buffering van stikstof, verbetering van de waterhuishouding, versterking van biodiversiteit en vergroting van de robuustheid van Natura 2000-gebieden;
- extra lokale stikstofreductie boven het landelijke kader - bij een beperkte lokale bijdrage - disproportioneel kan zijn en het agrarisch perspectief uitholt;
- uitholling van het agrarisch perspectief leidt tot verlies van beheer, versnippering en uiteindelijk achteruitgang van het coulissenlandschap;
- huiskavels de kern vormen van agrarische bedrijfsvoering en aantasting daarvan directe gevolgen heeft voor bedrijfscontinuïteit en landschapsbeheer;
- maatregelen die agrarisch gebruik en beheer ondermijnen zonder perspectief of compensatie contraproductief zijn voor zowel natuur als landschap;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van het gebiedsplan het versterken van het coulissenlandschap expliciet te positioneren als sleutelinstrument voor het realiseren van natuurdoelen;
- extra lokale stikstofreductie boven het landelijke beleid alleen te overwegen indien deze aantoonbaar noodzakelijk en effectiever is dan maatregelen gericht op landschap, water en buffering;
- maatregelen buiten Natura 2000 (zoals connectiviteit, hydrologische ingrepen en afplaggen) uitsluitend toe te passen indien:
 - zij aantoonbaar bijdragen aan natuurdoelen;

- het agrarisch gebruik en beheer versterken, dan wel – indien ondermijning onvermijdelijk is – voorzien in passende oplossingen, zoals langjarige compensatie of ruilgrond en toekomstperspectief voor de betrokken agrariërs;
- aantasting of versnippering van huiskavels wordt voorkomen, dan wel uitsluitend plaatsvindt met instemming van de ondernemer en met volwaardige compensatie of een gelijkwaardig alternatief;
- financiering en beheer voor de lange termijn zijn geborgd;
- samen met provincie en waterschap toe te werken naar de ontwikkeling van een Landschapsdoelanalyse voor het Winterswijkse coulissenlandschap, naar analogie van de natuurdoelanalyses, waarin:
 - landschapsdoelen, drukfactoren en trends worden beschreven;
 - effecten van maatregelen op landschap en agrarisch perspectief expliciet worden meegewogen;
 - indicatoren worden opgenomen om tijdig te kunnen bijsturen;
- de gemeenteraad hierover tijdig en volledig te informeren, voordat onomkeerbare keuzes worden vastgelegd;

en gaat over tot de orde van de dag.